

Woorden- en begrippenlijst Ministerie VWS en Zorginstituut NL Kwaliteitskader Hulpmiddelen zorg

Activiteiten	Onderdelen van iemands handelen. De term verwijst naar het functioneren vanuit individueel perspectief.	ICF
Adequaat hulpmiddel	Gepast of geschikt hulpmiddel voor de omstandigheden van de cliënt.	Nictiz
Assortiment	hulpmiddelen die de functionele kenmerken hebben die noodzakelijk zijn om te voldoen aan het functioneringsgerichte voorschrift	
Basisrichtlijn	Basisrichtlijn Hulpmiddelenzorg is het resultaat van Fase 1 van het project 'Opstellen Richtlijnen voor Functiegerichte Aanspraak hulpmiddelen (RiFA). Fase 1 = opstellen van een basisrichtlijn als generieke Basisrichtlijn Hulpmiddelenzorg. Het is een uitgewerkte versie van de procesbeschrijving hulpmiddelenzorg die gebruikt kan worden bij de ontwikkeling van meer specifieke richtlijnen. De term 'basis' geeft aan dat het gaat om een raamwerk dat later voor specifieke doelgroepen of hulpmiddelenklassen kan worden ingevuld; de term 'generiek' wordt gebruikt om aan te geven dat het gaat om een richtlijn die is te gebruiken voor alle soorten hulpmiddelen ongeacht de wijze van financiering. De Basisrichtlijn (BRL) is in die zin dus een Multiprofessionele, procesmatige richtlijn.	CG-Raad / ZN.
Behandeldoel	Doelstelling(en) in termen van voorkomen, herstellen, verbeteren of compenseren van problemen in de gezondheidssituatie en/of het functioneren van de cliënt.	Nictiz/ kopgroep EvT
Beoogd functioneren	Functies, activiteiten en participatie die de cliënt wil, kan en mag uitvoeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met wat haalbaar is (bijvoorbeeld gezien de ernst van de aandoening en de aanwezige stoornissen), de wensen van de cliënt zelf en externe en persoonlijke factoren (bijvoorbeeld beschikbaarheid hulp en hulpmiddelen, motivatie, financiële mogelijkheden, woonsituatie).	Generiek model VRA
Beperkingen	De moeilijkheden die iemand heeft met het uitvoeren van bepaalde activiteiten. Een beperking kan een lichte of ernstige afwijking in kwalitatieve of kwantitatieve zin betreffen bij het uitvoeren van de activiteit.	ICF
Besluit medische hulpmiddelen (BMH)	Dit is een Europese richtlijn (14 juni 1993) en is ontwikkeld in het kader van het vrije handelsverkeer in Europa. Het doel is om de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de gebruikers, cliënten en indien van toepassing andere personen te waarborgen.	Besluit medische hulpmiddelen
Betrouwbare informatie	Onafhankelijke en actuele informatie, welke gebaseerd is op inzichten uit wetenschap en praktijk.	Nictiz/ Kopgroep EvT
Brede keuze	De zorgverzekeraar contracteert bij zijn inkoop meerdere leveranciers en per cliëntgroep en/of categorie een ruim assortiment van hulpmiddelen met functionele kenmerken dat voldoet aan de functionele eisen zodat er altijd een geschikt hulpmiddel beschikbaar is.	

Cliënt	De cliënt zelf, partner, kind(eren), mantelzorger, thuiszorg, wettelijk vertegenwoordiger.	Procesbeschrijving hulpmiddelenzorg
Cliëntenversie	Een beschrijving van de kwaliteitsstandaard in lektaal.	Zorginstituut
Classificatie- of codestelsel	Een stelsel van regels waarin is vastgelegd hoe zorggegevens worden gegenereerd, vertaald, verzonden en gedecodeerd ten behoeve van elektronische uitwisseling	Zorginstituut
Doelmatig	In overeenstemming met, geschikt voor het doel waartoe het gemaakt is (effectief)	Van Dale
Eigen regie	Vermogen van een persoon om zelf te bepalen op welke wijze hij het eigen leven inricht (wonen, werken, sociale contacten) en hoe de zorg en/of begeleiding bij eventuele ziekte daarbij wordt ingevuld.	Glossarium Zorginstituut
Externe factoren	Deze verwijzen naar alle aspecten van de externe of extrinsieke wereld die de achtergrond van iemands leven vormen en als zodanig iemands functioneren beïnvloeden. Externe factoren omvatten de al dan niet door mensen gemaakte, fysieke wereld en zijn verschijnselen, andere mensen in verschillende relaties en rollen, attitudes en waarden, sociale systemen en dienstverlening, beleid, regels en wetten.	ICF
Funcatiegerichte aanspraak	De verzekeringsrechten in de zorgverzekeringswet zijn functiegericht omschreven. Dat betekent dat in de Zvw bepaald is welke zorg verzekerd is (het wat), maar dat niet bepaald wordt welke persoon of instelling deze zorg moet verlenen (het wie en hoe).	Memorie van Toelichting Zorgverzekeringswet
Functionaliteitsdiagnose	Is een beschrijving van bij een persoon aanwezige (stoornissen in) functies en anatomische eigenschappen, (beperkingen in) activiteiten en participatie(problemen) en de externe en persoonlijke factoren die daarop een positieve of negatieve invloed hebben.	Procesbeschrijving hulpmiddelenzorg
Functionele eisen	De functionele eisen geven weer aan welke eisen het in te zetten product moet voldoen qua uitvoering en mogelijkheden. Deze eisen zijn merkonafhankelijk wat betekent dat er geen type / merk product aan is gekoppeld.	Nictiz/ kopgroep EVT
Functioneren	Functioneren is de paraplueterm voor functies, anatomische eigenschappen, activiteiten en participatie. Het functioneren van een persoon kan worden beschreven met behulp van een (combinatie van) functie(s) en/of anatomische eigenschap(pen) en/of activiteit(en) en/of participatie.	Nictiz
Functionerend hulpmiddel	Het hulpmiddel is gebruiksklaar (het hulpmiddel werkt en de verzekerde weet hoe hij met het hulpmiddel om moet gaan). Het hulpmiddel is te allen tijde adequaat (gepast of geschikt voor de omstandigheden van de verzekerde).	Rijksoverheid
Functioneringsgericht voorschrijven	In de Zvw verzekerde hulpmiddelenzorg betekent functioneringsgericht voorschrijven dat bij de keuze van een adequaat hulpmiddel rekening gehouden wordt met de functioneringsproblemen van de individuele	Procesbeschrijving hulpmiddelenzorg

	verzekerde.	
Functioneringsproblemen en daaruit voorkomende behoeften	Bij functioneringsproblemen is er sprake van een (combinatie van) stoornis(sen) en/of beperking(en) en/of participatieproble(m)en). Voortkomend uit de aandoening ontstaan stoornissen en beperkingen die het functioneren van verzekerde in zekere mate belemmeren. Gekoppeld aan die stoornissen en beperkingen bestaan er behoeften bij verzekerde om deze problemen op enigerlei wijze te compenseren dan wel op te heffen.	Procesbeschrijving hulpmiddelenzorg ICF
Gebruiksaanwijzing	Een papieren of elektronisch document dat een voorschrift behelst hoe men iets behoorlijk gebruiken moet.	Van Dale
Generieke module	zie zorgmodule	
Geprefabriceerd	Een geprefabriceerd hulpmiddel (confectie, gebruiksklaar), is een hulpmiddel dat ontworpen en gemaakt is om te voldoen aan bepaalde functionele behoeften en is normaliter beschikbaar in een aantal maatvoeringen. Het hulpmiddel heeft geen aanpassing naar maat gemaakt van de leverancier om het geschikt te maken voor gebruik door een bepaalde cliënt. Een geprefabriceerd hulpmiddel wordt industrieel seriematig vervaardigd op basis van standaard maten en modellen. Het kan zo nodig af- en ingesteld worden ten behoeve van gebruik door een individuele cliënt op basis van de instructies en informatie van de fabrikant. Voor het geprefabriceerd hulpmiddel op de markt gebracht wordt moet het voldoen aan de Richtlijn Medische Hulpmiddelen en voorzien zijn van de CE - conformiteitsmarkering.	Vrij naar Cliq
Geprefabriceerd met individuele aanpassingen	Een geprefabriceerd hulpmiddel dat pas na aanpassingen naar maat (individueel gefit) geschikt is voor gebruik door één bepaalde cliënt. Het geprefabriceerde hulpmiddel is vervaardigd op basis van standaard modellen of patronen zonder alle individuele eigenschappen te dekken. Het integrale geprefabriceerde hulpmiddel met aanpassingen naar maat is een individueel gefit hulpmiddel met de status van naar maat gemaakt. Het is dus niet voorzien van een CE -label, hoewel dit wel voor sommige of alle componenten en accessoires kan gelden.	Vrij naar Cliq
Naar maat gemaakt hulpmiddel	A) een medisch hulpmiddel dat speciaal is vervaardigd volgens voorschrift van een arts of van een andere persoon die uit hoofde van zijn beroep daartoe bevoegd is, waarin onder zijn verantwoordelijkheid de specifieke kenmerken van het ontwerp zijn aangegeven, en dat is bestemd om uitsluitend door een bepaalde patiënt te worden gebezigd. B) Een hulpmiddel naar maat gemaakt (individueel gemaakt) wordt ontworpen en gemaakt om te voldoen aan functionele behoeften van een individuele cliënt op basis van informatie afkomstig van een model, afdruk, maatneming, scan, tekening of afbeelding. Het hulpmiddel is bestemd om uitsluitend door één bepaalde persoon gebruikt te worden. Het hulpmiddel wordt speciaal vervaardigd volgens een voorschrift	Besluit medische hulpmiddelen Procesbeschrijving hulpmiddelenzorg/ Cliq

	van een ter zake gekwalificeerde arts. Die – onder zijn verantwoordelijkheid – de speciale kenmerken van het ontwerp vaststelt. Genoemd voorschrift kan ook door een ander persoon opgesteld worden die uit hoofde van zijn beroep daartoe bevoegd is. Geprefabriceerde hulpmiddelen met aanpassingen naar maat, die ontworpen zijn om aan bepaalde functionele vereisten te voldoen voor de individuele cliënt worden beschouwd als hulpmiddelen naar maat.	
Gezamenlijke besluitvorming	De cliënt en de zorgverlener beslissen gezamenlijk over hoe een gezondheidsprobleem wordt opgepakt. Ze bespreken samen aard en achtergrond van het probleem, de verschillende opties om hier mee om te gaan, de voor- en nadelen van de opties en welke overwegingen belangrijk zijn voor het individu.	'Kiezen en delen: gedeelde besluitvorming als pijler voor goede zorg.' (hoofdstuk 10). Ruimte voor Regie. Gezamenlijk besluitvorming & Zelfmanagement. IQ Healthcare, Radboudumc
Hulpmiddelenzorg	Het geheel van op elkaar afgestemde zorg rond hulpmiddelen. Het proces start bij het signaleren van het probleem en eindigt bij de evaluatie of het hulpmiddel beantwoordt aan het beoogde doel. Tussentijdse beëindiging van het proces is aan de orde als blijkt dat het hulpmiddel geen geschikte oplossing is. Tussentijds instappen is aan de orde als het gaat om vervanging van het hulpmiddel bij een ongewijzigde situatie en een stabiel verloop.	Nictiz
Hulpvraag	Motief en doel van de patiënt om bij een zorgverlener te komen, bepaald door eigen opvattingen en belevingen. Daartoe behoren ook de verwachtingen van de hulp van de zorgverlener. Onderdeel van de hulpvraag is de zorgvraag.	woorden.org
Human Related Intended use (HRIU)	Dat wat het hulpmiddel, beredeneerd vanuit beoogd functioneren, mogelijk moet maken in de ogen van de cliënt. Activiteiten die de cliënt met het hulpmiddel wil doen (bijvoorbeeld boodschappen kunnen doen, kunnen sporten), dan wel die door het hulpmiddel worden overgenomen (bijvoorbeeld traplopen). Functies die door het hulpmiddel worden ondersteund (bijvoorbeeld ademhaling) of vervangen/overgenomen (bijvoorbeeld het opvangen van urine)	Cliq
Indicator*	Een meetinstrument als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder aa van de Zorgverzekeringswet. Meetbaar aspect, uitgedrukt in een getal of percentage, dat iets zegt over de kwaliteit van zorg; gewoonlijk wordt een norm gesteld waaraan voldaan moet worden.	Zorginstituut
Individueel leefplan	Het Individueel leefplan is de dynamische set van afspraken van de patiënt en de zorgverlener(s) over zorg en zelfmanagement. Deze afspraken zijn gebaseerd op de individuele doelen, behoeften en situatie van de patiënt en komen in gezamenlijke besluitvorming tot stand.	Nivel
Informatiestandaard*	Een informatiestandaard is een verzameling afspraken die er voor moeten zorgen dat partijen in de zorg informatie over de verleende zorg met de juiste kwaliteit betrouwbaar en tijdig kunnen vastleggen,	Zorginstituut

	opvragen, uitwisselen en overdragen.	
Kernbegrip	Onderwerp waarover in een kwaliteitsstandaard een belangrijke uitspraak wordt gedaan in de vorm van een of meer aanbevelingen.	Zorginstituut
Kwaliteitsstandaard	Richtlijn, module, norm, zorgstandaard dan wel organisatiebeschrijving, die: 1°. betrekking heeft op het gehele zorgproces of een deel van een zorgproces, 2°. vastlegt wat noodzakelijk is om vanuit het perspectief van de cliënt goede zorg te verlenen, en 3°. overeenkomstig artikel 66b in een openbaar register is opgenomen.	ZvW art. 1. z. (gewijzigd op 1 juli 2016)
Meetinstrument	Een middel (vragenlijst of indicator) waarmee een indicatie kan worden verkregen van de kwaliteit van de geleverde zorg.	ZvW, Art. 1 eerste lid onder aa
Module	De kleinste eenheid waaruit een kwaliteitsstandaard bestaat. Het moet dan ook alle elementen bevatten die voor een kwaliteitsstandaard van belang worden geacht.	Aqua leidraad voor kwaliteitsstandaarden
Onderhoudsplan	Plan waarin staat aangegeven wie de eigenaar is van de kwaliteitsstandaard en hoe deze wordt onderhouden.	Zorginstituut/ kopgroep EvT
Product Related Intended Use (PRIU)	Een productkenmerk waarmee de fabrikant aangeeft wat de cliënt van het product kan en mag verwachten. Het is dus een kenmerk met een wettelijke status. Uitgeschreven gaat het om de volgende soorten producteigenschappen: - De functionaliteit van het hulpmiddel: Activiteiten waarbij het hulpmiddel kan worden gebruikt (bijvoorbeeld traplopen) en de stoornissen die door het hulpmiddel worden gecompenseerd (bijvoorbeeld afwijkende stand of verminderde belastbaarheid van een gewricht) - De technische capaciteiten van het hulpmiddel: deze eigenschappen bepalen in welke mate de functionaliteit haalbaar is: bijvoorbeeld hoe goed absorbeert het incontinentiemateriaal, hoe stijf is het materiaal, welke krachten kunnen worden opgevangen; - De gebruiksvriendelijkheid en het comfort van het hulpmiddel: wat zijn de materiaaleigenschappen (hypo allergeen), draaggemak, transporteerbaarheid, bevestiging, gemak van aan- en uit/afdoen. De ergonomische kant in traditionele zin; de handzaamheid, de hanteerbaarheid, generieke operationele aspecten; - De uiterlijke kenmerken van het hulpmiddel: de eigenschappen die bepalen hoe het hulpmiddel eruit ziet zonder dat ze van invloed zijn op de functionaliteit (kleur, (on)zichtbaarheid, etc.);	Europese Richtlijn Medische Hulpmiddelen

	- Overige eigenschappen die van invloed kunnen zijn op de keuze van het hulpmiddel (bijvoorbeeld onderhoud, materiaal, instelbaarheid).	
Professionele standaard	zie Kwaliteitsstandaard	In ZvW is de term professionele standaard vervangen door kwaliteitsstandaard (gewijzigd op 1 juli 2016)
Programma van eisen Zie ook HRIU en PRIU	Een specificatie van de vereiste productkenmerken voor een hulpmiddel. Het Programma van eisen komt tot stand door de verwachtingen ten aanzien van het hulpmiddel (weergegeven in human related intended use) te matchen met algemene productkenmerken (weergegeven in product related intended use).	Basisrichtlijn Hulpmiddelenzorg (RIFA) CG-Raad-ZN
Protocol	Aanpassing op maat van een zorginhoudelijke richtlijn voor gebruik in een bepaalde omgeving.	Basisrichtlijn Hulpmiddelenzorg (RIFA) CG-Raad-ZN
Register	Openbaar Register als bedoeld in artikel 66b, eerste lid van de Zorgverzekeringswet, waarin kwaliteitsstandaarden, informatiestandaarden en meetinstrumenten worden opgenomen die getoetst zijn aan de criteria uit het Toetsingskader. Het Register is bedoeld om transparantie te bevorderen en kwaliteit van zorg voor iedereen zichtbaar te maken, zowel voor professionals als voor burgers.	Zorginstituut
Richtlijn	Documenten met aanbevelingen, adviezen en handelingsinstructies ter ondersteuning van de besluitvorming van professionals (in de zorg), berustend op de resultaten van (wetenschappelijk) onderzoek en met daarop gebaseerde discussie en aansluitende meningsvorming, gericht op het omschrijven van doeltreffend en doelmatig (medisch) handelen.	Zorginstituut/ Basis Richtlijn (RIFA) CG-Raad-ZN
Selecteren	Uitzoeken van de hulpmiddelen die voldoen aan het programma van eisen.	Procesbeschrijving Hulpmiddelenzorg (Nictiz-CVZ)
Trainen	Het leren omgaan met het hulpmiddel. De training is in feite gericht op het verkrijgen van voldoende vaardigheden in het gebruik van het hulpmiddel ter compensatie van de functioneringsproblemen.	Protocol hulpmiddelenzorg stoma
Zelfmanagement	Zelfmanagement is het zodanig omgaan met de chronische aandoening (symptomen, behandeling, lichamelijke, psychische en sociale consequenties en bijbehorende aanpassingen in leefstijl) dat de aandoening optimaal wordt ingepast in het leven. Zelfmanagement betekent dat chronisch zieken zelf kunnen kiezen in hoeverre men de regie over het leven in eigen hand wil houden en mede richting wil geven aan hoe beschikbare zorg wordt ingezet, om een optimale kwaliteit van leven te bereiken of te behouden.	module Zelfmanagement 1.0 CBO
Zorgaanbieder Zie ook zorgprofessional.	1. (In ruime zin) elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een instelling in stand houdt of die zorg aanbiedt. 2. (In engere zin) natuurlijk(e) perso(o)n(en) of rechtsperso(o)n(en) die (gezamenlijk) een instelling in	Zorginstituut/Glossarium

	stand houd(en) of vorm(en).	
Zorgdeskundige	Zie zorgprofessional	
Zorgdossier	Het totaal van informatie met betrekking tot de gezondheid van een zorgontvanger inclusief de voor de zorgontvanger vastgelegde diagnostiek en behandeling en de behandelingsovereenkomst.	
Zorginhoudelijke richtlijn**	Stelsel van systematisch ontwikkelde aanwijzingen ter ondersteuning van de besluitvorming van zorgpartijen omtrent te verlenen zorghandelingen met betrekking tot een gezondheidskwestie in gespecificeerde zorgsituaties.	NVN-EN 13940
Zorgmodule*	Onderdeel van een zorgstandaard bestaande uit generieke componenten. Zorgmodules zijn ziekteoverschrijdend en werken verbindend tussen zorgstandaarden.	Zorginstituut
Zorgontvanger / cliënt**	De persoon die staat gepland om zorghandelingen te ontvangen, of die zorghandelingen ontvangt of heeft ontvangen.	NVN-EN 13940
Zorgpartij**	De organisatie of persoon die betrokken is bij het proces van zorgverlening.	NVN-EN 13940
Zorgplan	Beschrijving van geplande, op één persoon toegesneden zorgpakketten waarin één of meer gezondheidskwesties worden behandeld, en die alle door een zorgdeskundige aan een zorgontvanger te verlenen zorghandelingen omvatten. In het zorgplan kunnen handelingen van meerdere zorgdeskundigen staan.	Zorginstituut
Zorgleefplan individueel	Individueel zorgleefplan is een dynamische set van afspraken van de patiënt en de zorgverlener(s) over zorg en zelfmanagement. Deze afspraken zijn gebaseerd op de individuele doelen, behoeften en situatie van de patiënt en komen in gezamenlijke besluitvorming tot stand.	Vilans, Plan van eisen generiek individueel zorgplan 2014
Zorgplicht	<p>A. De zorgverzekeraar heeft jegens zijn verzekerden een zorgplicht die zodanig wordt vormgegeven, dat de verzekerde bij wie het verzekerde risico zich voordoet, krachtens de zorgverzekering recht heeft op prestaties bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de zorg of de overige diensten waaraan hij behoefte heeft, of b. vergoeding van de kosten van deze zorg of overige diensten alsmede, desgevraagd, activiteiten gericht op het verkrijgen van deze zorg of diensten. <p>B. Het waarborgen dat burgers de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben. De zorgverzekeraars, als uitvoerders van de verzekering, komt een belangrijke rol toe bij het realiseren van dat doel. Het gaat er daarbij niet alleen om dat de betaling van de kosten is gewaarborgd. Het gaat er ook om dat de burgers de verzekerde zorg in voorkomend geval ook werkelijk kunnen verkrijgen.</p>	<p>Zorgverzekeringwet</p> <p>Memorie van Toelichting Zorgverzekeringwet</p>

	C Onder de zorgplicht van een zorgverzekeraar wordt verstaan de verplichting ervoor te zorgen dat een verzekerde de zorg, of vergoeding van de kosten van zorg alsmede desgevraagd zorgbemiddeling, krijgt waar hij behoefte aan en wettelijk aanspraak op heeft. Het gaat hierbij niet alleen om de inhoud en omvang van de (vergoeding van) zorg, maar ook om de kwaliteit, tijdigheid en bereikbaarheid van de verzekerde zorg.	Nza toetsingskader zorgplicht Zvw zorgverzekeraars
Zorgproces*	Ontvangst en verwerking van informatie- en zorgvragen, vaststellen van de benodigde zorg, zorgbemiddeling, zorgtoewijzing, uitvoering zorgplan en evaluatie en afsluiting van de geboden zorg.	Zorginstituut
Zorgprofessional	Iedere natuurlijke persoon die, in het kader van de zorg en ondersteuning die hij aanbiedt, betrokken is bij keuzes over gebruik, aanschaf, selectie en dergelijke van medische hulpmiddelen. Deze betrokkenheid van een zorgprofessional bij deze keuzes geeft een verantwoordelijkheid om daarbij zorgvuldig en integer te opereren. Voor eenduidigheid in dit document zijn de verwante termen zorgaanbieder, zorgdeskundige, zorgverlener en voorschrijver vervangen door de ruim te interpreteren term zorgprofessional.	Gedragscode medische hulpmiddelen (artikel 1 sub b)
Zorgstandaard*	Een beschrijving van de noodzakelijke onderdelen van multidisciplinaire zorg voor mensen met een bepaalde chronische ziekte, gezien vanuit de cliënt.	Zorginstituut

* *Toelichting bron:* Toetsingskader versus Glossarium: Het Glossarium komt voort uit de werkgroep Richtlijn voor Richtlijnen. Termen uit het Toetsingskader zijn voor een deel hetzelfde als uit het Glossarium en zijn gebaseerd op meer recente ontwikkelingen.

Het Toetsingskader is o.a. gebaseerd op de Richtlijn voor Richtlijnen.

** *Toelichting bron:* NVN- EN 13940 NEN, normen zijn gebaseerd op de Procesbeschrijving Hulpmiddelen. NEN Normen zijn in 2001 ingetrokken. NEN normen zijn nog wel (online) beschikbaar, maar daar moet voor betaald worden.